

چرا باید سریال تاریخی ببینیم؟

رامین پژوهند

پخش سریال «از یادها رفته» که هر شب از ابتدای ماه مبارک رمضان، مهمان خانه‌های مردم شده، بهانه خوبی است برای توجه بیشتر به ضرورت ساخت سریال‌های تاریخی. سریال‌هایی که اگر بیننده‌هایش با کمی دقت و ریزبینی به وقایع و شخصیت‌ها بنگرند، می‌توانند نکات قابل تأمل زیادی را کشف کنند. سخن درباره فواید ساخت سریال‌هایی با مضمون تاریخی و اختصاص دادن زمان‌هایی برای تماشای آن‌ها بسیار است اما به طور کلی یکی از مهم‌ترین فواید ساخت و تماشای چنین سریال‌هایی، آشناسدن بیشتر مردم با تاریخ اجتماعی و به خصوص سبک زندگی مردم در دوره‌های پیشین است. بعضی از فرهنگ‌ها و آداب و رسوم هستند که هر چند سال‌هاست به فراموشی سپرده شده‌اند اما یک سریال تاریخی موفق می‌تواند تلنگری به همگان برای احیای آن فرهنگ بزند. در ضمن، شناخت زوایای پنهان یک واقعه تاریخی هم می‌تواند کمک زیادی در افزایش نگرش مردم داشته باشد. چه بسیار هستند وقایعی که در طول تاریخ تکرار می‌شوند و سرانجامی مشابه دارند و اگر مردم کمی با ر جست‌ترین نقاط تاریخی کشورشان آشنا بودند، سرنوشت بهتری در انتظارشان بود. مثال هم در این باره زیاد است یعنی چندین سریال خوب در سال‌های اخیر با همین اهداف ساخته شده است که معمولاً هم از طرف بینندگان تلویزیونی مورد استقبال قرار گرفته است. مثلاً سریال موفق سرداران، نمایشی از مقاومت و چگونگی قیام علیه ظلم بیگانگان بود یا سریال کیف انگلیسی که در افزایش اطلاعات مردم درباره سیاست‌های دور اول حکومت پهلوی و تأثیرهای پنهان انگلیس در مجلس شورای ملی آن‌زمان، نقش قابل توجهی داشت. مثال متفاوت و موفق دیگر، سریال روزگار قریب است که زندگی یک نابغه پزشکی ایران را به تصویر کشید و مسیر موفقیت را برای بسیاری از مردم روشن‌تر از هر زمان دیگری نشان داد. مثال دیگر، سریال ایران‌دخت بود که در قالب یک درام عاشقانه به روایت قصه‌ای در دوران معاصر تاریخ ایران پرداخت. قصه‌ای که مردم را به خوبی با فرهنگ و آداب و رسوم گذشتگان آشنا کرد و در عین جذابیت به خوبی توانست سبک زندگی آن‌روزهای مردم را به تصویر بکشد.

شهرک سینمایی غزالی، میراث جاودانه «حاتمی»

حتماً در همه فیلم‌هایی که تا به حال در لوکیشن‌های تاریخی ساخته شده د کور‌های مشابهی از تهران قدیم را دیده‌اید: گراند هتل، خیابان لاله‌زار، عمارت‌های دولتی، محله‌های قدیمی. همه این‌ها در مکانی به نام «شهرک سینمایی غزالی» ساخته شده است. شهرکی که یکی از دستاوردهای ارزشمند دوره زندگی «علی حاتمی» بود. او هم‌زمان با آغاز تولید هزار دستان، از آن‌جا که این سریال شرایط جغرافیایی و شهری مناسب همان دوران اوایل قرن چهاردهم شمسی را می‌طلبید، احداث شهرک سینمایی را نیز با طراحی خاصی آغاز کرد. ۱۰ هکتار مساحت برای ساخت و بازسازی تهران قدیم در نظر گرفته شد سپس عکس‌هایی از ساختمان‌ها، عمارت‌های دولتی، محله‌ها، خیابان‌های تهران و لباس و نوع پوشش و... تهیه شد و ساختن این شهرک آغاز شد. علی حاتمی هشت سال از عمر خود را بر سر این کار گذاشت و حالا سال‌هاست ثمره تلاش و همت او مکانی را ایجاد کرده است تا ده‌ها فیلم و سریال تاریخی در آن ساخته شود.

حاتمی، عکس‌ها و اسناد را در شهرک سینمایی ایتالیا، به نام «چینه چیتا» با کمک نقاشی ایتالیایی اتودزد. سپس با کمک یکی از بهترین دکوراتورهای ایتالیایی به نام «جانی کورتینا» با ساخت ماکتی از شهرک به ایران بازگشت و پس از مدتی با بررسی اراضی کناره بزرگراه تهران- کرج، احداث شهرک را اسفند سال ۵۸ آغاز شد. جالب است بدانید که بعدها برای ساختن فیلم‌های تاریخی- مذهبی، دکور اورشلیم، شهر کوفه و بخش‌های دیگری از شهر تهران و تبریز هم به این شهرک اضافه شد.

درباره اهمیت تولید و پخش سریال‌های تاریخی به بهانه پخش «از یادها رفته»

سفر به ریشه‌های هویتی

الهام یوسفی | روزنامه نگار

پرونده

سال‌هاست وقتی می‌خواهیم درباره برخی شخصیت‌های تاریخی یا واقعه‌های فراموش‌نشده تاریخ که درباره‌شان فیلم و سریالی قوی و ماندگار ساخته شده حرف بزنیم، ناخودآگاه چهره باز یگری که آن نقش را ایفا کرده است یا فضای ساخته شده برای یک واقعه تاریخی در ذهن‌مان نقش می‌یندد. مثلاً وقتی از «امیرکبیر» حرف می‌زنیم، «سعید نیکپور» را به یاد می‌آوریم یا وقتی سخن از دکتر «محمد قریب» می‌آید، بی‌درنگ تصویر «مهدی هاشمی» در ذهن‌مان جان می‌گیرد. امروز و به بهانه پخش سریال «از یادها رفته» که هر شب بعد از افطار از شبکه یک پخش می‌شود و ملودرامی عاشقانه است که در سال ۱۳۱۹ اتفاق می‌افتد، می‌خواهیم یاد کنیم از بهترین سریال‌های تاریخی و دلیل مانایی‌شان. همان‌طور که می‌دانید، داستان سریال «از یادها رفته»، درباره زندگی یک پزشک زن ایرانی به نام «فروغ» است که در فرانسه درس خوانده است و به دلیل ناآشنایی از وضعیت کشور و آداب و رسوم آن دچار بحران شدیدی می‌شود. در ضمن و با احترام فراوان این پرونده را تقدیم می‌کنیم به زنده‌یاد «علی حاتمی» که در ساخت آثار تاریخی کشور مان، پیشگام و صاحب‌سبک بود.

نگاهی به سریال‌های تاریخی «واقعه‌محور»

جوری و «علی نصیریان» در نقش قاضی شریح، برای همیشه در یادها ماند.

از کیف انگلیسی تا در چشم باد

«کیف انگلیسی» سریال پر مخاطبی بود که درباره سیاست دوره اول حکومت پهلوی، تأثیر و نقش پنهان انگلیس در مجلس شورای ملی و نیز استحاله شدن یک

نماینده مردم گرا به سمت جریان غالب و قدرتمند سیاسی را نشان می‌داد. با وجود مخالفانی که طرز تفکر «سید ضیاءالدین طباطبایی» داشت، این فیلم توانست مخاطب زیادی را جذب کند که البته فضای عاشقانه فیلم و بازی زوج هنرمند سینمایی «لیلا حاتمی» و «علی مصفا» هم در موفقیت آن نقش چشمگیری داشت. سریال در «چشم باد» به کارگردانی «مسعود جعفری جوزانی» هم به رغم همه ضعف‌هایش تا حد امکان توانست بخشی از تاریخ ایران را به تصویر بکشد. فیلم دوره وسیعی از تاریخ ایران از قیام جنگل تا دوره جنگ ایران و عراق را نشان می‌داد و شاید همین بازه زمانی طولانی باعث شد ریتم آن تا حدی تعادل خود را از دست بدهد و بخش دوم آن در حد انتظار از آب در نیاید. با این همه نمی‌توان به این فیلم در جه قابل قبول نداد.

مهم‌ترین سریال‌های واقعه‌محور تلویزیون

نام سریال	سال تولید	کارگردان
هزار دستان	۵۸-۶۶	علی حاتمی
سرداران	۶۳-۶۰	محمد علی نجفی
کیف انگلیسی	۸۷-۸۵	سید ضیاءالدین دری
در چشم باد	۸۷-۸۲	مسعود جعفری جوزانی
عمارت فرنگی	۸۸	محمد رضا ورزی
سال‌های مشروطه	۸۸	محمد رضا ورزی
کلاه پهلوی	۹۰	سید ضیاءالدین دری
معمای شاه	۹۴	محمد رضا ورزی
ایران‌دخت	۹۶	محمد رضا ورزی

هزار داستان به روایت حاتمی در هزار دستان

«علی حاتمی» فیلم‌ساز اصیل و بی‌نظیری بود. او هم تاریخ را می‌شناخت و هم به سینما تسلط داشت. در کنار آثار سینمایی فاخری مثل کمال الملک، سریال «هزار دستان» شاهکار به یادماندنی او بود. طرح اولیه آن به نام «جاده ابریشم» در سال ۵۵ نوشته شده بود. سریالی که در خلال داستانی دراماتیک به قدرت‌های سیاسی پنهانی اشاره می‌کرد که نقش مهمی در حذف و ترور اشخاص سیاسی داشتند. ساختن این سریال هشت سال طول کشید. داستان هزار دستان دو دوره از تاریخ معاصر ایران را روایت می‌کند: اواخر حکومت احمد شاه تا آغاز سلطنت رضا شاه و دوران پایانی حکومت رضا شاه تا به تخت‌نشستن محمدرضا پهلوی. بسیاری از شخصیت‌های این مجموعه تلویزیونی برگرفته از یک یا چند شخصیت تاریخی هستند که با تخیل فیلم‌ساز درآمیخته‌اند و داستانی غیرمستند از وقایع تاریخی دوران خود را روایت می‌کنند.

بیگانه‌ستیزی قهرمانانه با روایت نجفی از سرداران

«سرداران» از آن سریال‌هایی بود که چه در دوره خودش و چه بعد از آن تصویر به یادماندنی و تأثیرگذاری از خود به جا گذاشت. فیلم‌نامه قدرتمند و بازی‌های بسیار خوب و کارگردانی قوی و مضمون ویژه این قیام که مبارزه و قیام علیه ظلم بیگانگان بود، نقاط قوتی بودند که فیلم را در دسته بهترین‌ها و به یادماندنی‌ترین‌های دهه ۶۰ جای داد. هنوز هم عده بسیار هستند که بازپخش این سریال را دنبال می‌کنند. قیام سرداران در قرن هشتم هجری اتفاق افتاد. قیامی که سرسلسله قیام‌های شیعی، ظلم‌ستیزانه بسیاری در تاریخ ایران بود. بازی «امین تاریخ» در نقش شیخ حسن

نگاهی به سریال‌های تاریخی «شخصیت‌محور»

در سریال‌های شخصیت‌محور، نویسنده فیلم‌نامه با تکیه بر روایت زندگی شخصی، خانوادگی و اجتماعی یک شخصیت مهم، زمانه او را هم به تصویر می‌کشد. سریال‌هایی مثل «بوعلی سینا»، «شیخ بهایی» و «امیرکبیر» تجربه‌های موفقی در ساخت سریال‌های شخصیت‌محور بودند. بعد از آن هم ساخت سریال نسبتاً پر حاشیه «شهریار» توانست مخاطبان زیادی را به خود جذب کند تا جایی که بازار فروش خوبی برای دیوان شهریار ایجاد کرد و نشان داد یک فیلم خوب می‌تواند بر فضای ادبیات هم اثر مثبت بگذارد اما شاید بهترین و به یادماندنی‌ترین تجربه به سریال شخصیت‌محور را بتوان دو مجموعه «کوچک جنگلی» و «روزگار قریب» دانست.

میرزا کوچک خان، مبارزی از جنگل

سریال میرزا با آهنگ بسیار زیبای آن می‌شناسیم. آهنگی که همان سال‌ها زمزمه بسیاری از بینندگان‌ش بود. یک لالایی گیلانی با صدای «تورج اهدی» و «ناصر مسعودی». البته این سریال به کارگردانی «بهروز افخمی»، تنها دوره اول قیام کوچک جنگلی را به تصویر کشیده است یعنی دوره‌ای از شروع قیام و شکل‌گیری هیئت اتحاد اسلام تا ورود نیروهای تیمور تاش به رشت و راهپیمایی طولانی جنگلی‌ها به سمت شرق گیلان که در نهایت به تسلیم شدن حاج‌احمد کسمایی و اعدام‌کنتر حشمت‌منجر شد. ساخت این سریال سه سال از ۶۳ تا ۶۶ طول کشید. بد نیست بدانید «امیر قویدل» بخش دوم زندگی و مبارزه میرزا را در فیلم «سردار جنگل» به تصویر کشیده است.

روزگار غریب دکتر محمد قریب

یکی از بهترین و خاطره‌انگیزترین سریال‌های تاریخی سال‌های اخیر که بخشی از تاریخ معاصر ایران را روایت کرد در سریال «روزگار قریب» به کارگردانی «کیانوش عیاری» بود. کسی که کمتر سراغ سریال‌سازی رفته اما هر بار که آن را تجربه کرده، سربلند بیرون آمده است. سریال روزگار قریب در اصل، قرار است مروری باشد بر زندگی وزمانه دکتر محمد قریب، نابغه پزشکی ایران و بنیان‌گذار پزشکی اطفال اما در بستر زمانی حساسی از تاریخ ایران روایت شده و عیاری به خوبی توانسته است آن دوره را به تصویر بکشد. کودکی دکتر قریب و پرداختن به تاریخ اجتماعی آن دور و عادات و آداب و رسوم و باورهای مردمان، از فیلم مرجعی برای شناخت زندگی اجتماعی ایرانیان یک قرن پیش ساخته است. پرداختن به مسائل سیاسی دهه ۴۰ و ۵۰ شمسی نیز از نقاط قوت فیلم است. بازی روان و باورپذیر «مهدی هاشمی»، اول‌تبدیل به چهره‌ای کرد که ما از دکتر محمد قریب برای همیشه در ذهن خواهیم داشت. ساخت این سریال پنج سال، از ۸۱ تا ۸۶ به طول انجامید.

مهم‌ترین سریال‌های شخصیت‌محور تلویزیون

نام سریال	سال ساخت	کارگردان	بازیگر نقش اصلی
کوچک جنگلی	۶۳	بهروز افخمی	علیرضا مجلل و ولی... مومنی
بوعلی سینا	۶۴	کیهان رهگذار	امین تاریخ
امیرکبیر	۶۴	سعید نیکپور	سعید نیکپور
شیخ بهایی	۸۲	شهرام اسدی	خسرو شکیبایی
شهریار	۸۴	کمال تبریزی	اردشیر ستمی
روزگار قریب	۸۶	کیانوش عیاری	مهدی هاشمی
نردبان آسمان	۸۸	محمدحسین لطیفی	وحید جلیلود

اورژانس:

پزشک عمومی و متخصص و مامایی

جراحی صغیر

کشتشو و سوراخ کردن گوش، کنترل قند خون و ...

آزمایشگاه:

دارای کادر فنی مجرب

دارای بخش‌های بیوشیمی، هورمون، سربولوژی، میکروپ‌شناسی، اتکل‌شناسی، هماتولوژی

طرف قرار داد با بیمه تامین اجتماعی، خدمات در مانی، دی، صدا و سیما، صادرات

درمانگاه صحت

در ماه مبارک رمضان خدمات آزمایشگاه و دندانپزشکی تا ۱۲ شب

بین پیروزی ۶ و ۸ ۳۸۷۹۰۴۰۴-۵